

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Галя Михайлова Кожухарова
ДИПКУ, Тракийски университет, гр. Стара Загора

за дисертационен труд на тема: „Рефлексивно (пре)осмисляне на квалификационните взаимодействия с педагогически специалисти (мултимодален смисло-центриран модел)“ за присъждане на научна степен „Доктор на науките“ по научна специалност Теория на възпитанието и дидактика, професионално направление 1.2. Педагогика, в област на висшето образование 1. Педагогически науки.

Автор: София Христова Дерменджиева

1. Общо представяне на процедурата и дисертацията

Настоящото становище е разработено на основание Заповед: №: 2620 от 25.07.2023 г. на Ректора на Тракийски университет, Стара Загора в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилата за развитие на академичния състав на Тракийски университет.

Дисертацията е обсъдена и насочена за защита на заседание на катедра „Педагогически и социални науки“ на Педагогически факултет при Тракийски университет – Стара Загора, проведено на 02.08.2023 г.

Дисертационният труд е в обем от 400 страници основен текст и 4 приложения в 22 страници. Списъкът на използвана литература съдържа 301 източника, от които 110 на кирилица, 191 - на латиница и 15 нормативни източника.

Дисертационният труд е разработен в следните части: увод, четири глави, заключение, литература и приложения.

2. Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем.

Дисертационен труд на тема: „Рефлексивно (пре)осмисляне на квалификационните взаимодействия с педагогически специалисти (мултимодален смисло-центриран модел)“ с автор доц. д-р София Дерменджиева представя научно изследване върху един актуален проблем - продължаващата квалификация на педагогическите специалисти. Целта на изследването е Целта на изследването е създаване и апробиране на мултимодален смисло-центриран модел за управление на взаимодействията в продължаващата квалификация с педагогически специалисти.

В дисертационния труд са представени проблеми, чиято важност може да се разглежда в следните аспекти: Проучено е актуалното състояние на европейските политики и практики за първоначалната педагогическа подготовка и продължаващото

обучение за професионално развитие на учителите; Анализирани са проекциите на образователната реформа, касаеща професионалната компетентност и мотивацията на учителите за професионално развитие и продължаващата квалификация; Обобщени са предпоставки и съдържателни параметри на концепцията за мултимодално смисло-центрирано управление на продължаващата квалификация на педагогически специалисти. На базата на направените анализи е разработен Концептуално-технологичен модел за смисло-центрирано управление на квалификационните взаимодействия с педагогическите специалисти в мултимодална образователна среда.

3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси.

Използваната методика в изследването е подходящо подбрана. Концепцията съдържа точни и ясни постановки, които коректно очертават параметрите на изследването. Конкретизирани са методите на изследването.

Изследователски инструментариум – прилага се модифицирана методика за изследване „Рамка за качество на приобщаващото образование“, дефинираща критерии и показатели за качество на образованието в 8 тематични области: (А) Взаимоотношения; (Б) Развитие и учене; (В) Наблюдение, развитие, рефлексия; (Г) Подкрепящи среди; (Д) Семейство, общност; (Е) Включване, разнообразие и ценности; (Ж) Междусекторно сътрудничество; (З) Професионално развитие.

Извършените проучвания са основани на два основни процеса: самооценяване на педагогическите специалисти спрямо индикациите за качество на приобщаващите взаимодействия и системно наблюдение в детските градини/училища с фокус върху качеството на приобщаващите практики.

Използваният инструментариум се причислява към методологията на качествените изследвания. Приложени са качествен и количествен подходи при обобщаване резултатите от различните дейности.

4. Приноси на дисертационния труд

Приемам направените от доц. Дерменджева приноси на дисертационния труд, като най-важните бих систематизирала в следните направления:

- Конституиран е мултимодален смисло-центриран модел за управление на взаимодействията в продължаващата квалификация на педагогическите специалисти, отчитащ динамиката в образователните политики и практики в базовата подготовка и в продължаващата квалификация в контекста на трансформационните аспекти за учене през целия живот.

- Операционализирани са равнищата на концептуално-технологичен мултимодален смисло - центриран модел за образователни взаимодействия в условията на продължаваща квалификация на педагогически специалисти;

- Концептуално обоснована и технологизирана е перманентната подкрепа на педагогическите специалисти за рефлексивно преосмисляне на професионалната им роля и мотивация към (само)развитие в континуум;

- Апробирана е програма за професионална квалификация на педагогически специалисти, проектирана на базата на модел, центриран към смисъла, като синергетично средоточие от задълбочаване на познанията на педагогическите специалисти (разбиране на контекста), установяване на метакомуникативни канали за свързване (метакогнитивно развитие).

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд, цитирани от други автори.

София Дерменджиева е представила 14 публикации, от които 9 самостоятелни и 5 в съавторство. 4 от публикациите са на английски език, една на руски, а останалите на български език. Публикациите са в рецензирани издания. Няма данни за публикации в реферирани статии във Web of Science или Scopus.

Няма отбелязани цитирания.

6. Автореферат

Авторефератът е разработен според изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет и отразява точно основните резултати, получени в дисертационното изследване.

7. Въпроси

- Един от изводите в изследването е, че „образованието се нуждае от неотложна вътрешна трансформация“ (стр. 59) както на национално, така и на европейско ниво. Каква според вас е посоката на тази трансформация?

- Как предложеният от вас модел ще повлияе на практика в процесите на квалификация на педагогическите специалисти?

- Какво според вас трябва да се промени в националната политика и нормативна уредба за ефективна квалификация на педагогическите специалисти?

8. Заключение

Дисертационният труд съдържа в достатъчна степен научно-теоретични и приложни изследвания и съответни резултати, които представляват принос в педагогиката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет.

На основание посочените достойнства на дисертационния труд и безспорните научни и приложни приноси на София Дерменджиева за дисертационен труд „Приложение на изследователския подход за повишаване на качеството при

академичното обучение на студенти педагози“, представени в настоящия дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, предлагам на почитаемото научно жури **да присъди научната степен „Доктор на науките“** по научна специалност Теория на възпитанието и дидактика, професионално направление 1.2. Педагогика, в област на висшето образование 1. Педагогически науки на София Христова Дерменджиева.

30. 09. 2023 г.
Стара Загора

Изготвил становището:
проф. д-р Галя Кожухарова

STATEMENT

Prepared by prof. Galya Kozhuharova, PhD,
Department on Information and in-service teacher training (DIITT), Trakia University,
Stara Zagora

for a dissertation on the topic: "Reflexive (re)thinking of qualification interactions with pedagogical specialists (multimodal meaning-centered model)" for the award of a scientific degree "Doctor of Sciences" in the scientific specialty Theory of education and didactics, professional direction 1.2. Pedagogy, in the field of higher education 1. Pedagogical sciences.

Author: Sofia Hristova Dermendzhieva

1. General presentation of the procedure and the thesis

This opinion was developed on the basis of Order : No: 2620 of 25 .0 7 .202 3 of the Rector of Thrace University, Stara Zagora in accordance with the requirements of the RSASR, the Regulations for its implementation and the Rules for the Development of the Academic Staff of Thrace University.

The dissertation was discussed and directed for defense at a meeting of the Pedagogical and Social Sciences Department of the Faculty of Pedagogy at Thrace University - Stara Zagora, held on August 2, 2023.

The dissertation consists of 400 pages of main text and 4 appendices in 22 pages. The list of used literature contains 301 sources, of which 110 in Cyrillic, 191 in Latin and 15 normative sources.

The dissertation work is developed in the following parts: introduction, four chapters, conclusion, literature and appendices.

2. Relevance and significance of the problem developed in the dissertation.

Dissertation work on the topic: "Reflexive (re)conceptualization of qualification interactions with pedagogical specialists (multimodal meaning - centered model)" with author Assoc. Dr. Sofia Dermendzhieva presents a scientific study on an actual problem - the ongoing qualification of pedagogical specialists. The purpose of the study is the Objective on research is creation and testing on multimodal meaning-centered model for management on interactions in ongoing qualification with pedagogical specialists .

In the dissertation, problems are presented, the importance of which can be considered in the following aspects : The current is studied condition on the European ones policies and practices for the initial one pedagogical preparation and ongoing training for Professionally development on the teachers ; Projections were analyzed on educational reform concerning the professional competence and motivation _ on the teacher for Professionally development

and ongoing qualification ; Prerequisites and content are summarized parameters on the concept for multimodal meaning - centered management on ongoing qualification on pedagogical specialists . On the basis of the analyzes made , a Conceptual-technological one was developed model for meaning-centered management on the qualifying ones interactions with the pedagogical specialists in multimodal educational environment .

3. Correspondence of the chosen research methodology and the set goal and tasks of the dissertation with the contributions achieved.

The methodology used in the research is appropriately chosen. The concept contains precise and clear statements that correctly outline the parameters of the study. The research methods are specified.

Research toolkit - a modified research methodology "Framework for quality of inclusive education" is applied, defining criteria and indicators for quality of education in 8 thematic areas: (A) Relationships; (B) Development and Learning; (C) Observation, development, reflection; (D) Supportive Environments; (E) Family, community; (F) Inclusion, Diversity, and Values; (G) Intersectoral cooperation; (H) Professional Development.

The studies carried out are based on two main processes: self-assessment of pedagogical specialists against indications of the quality of inclusive interactions and systematic observation in kindergartens/schools with a focus on the quality of inclusive practices.

The toolkit used belongs to the methodology of the quality ones research . Qualitative and quantitative approaches were applied when summarizing the results of the various activities.

4. Dissertation Contributions

I accept the contributions made by Prof. Dermendjeva to the dissertation work, and I would systematize the most important ones in the following directions:

A multimodal meaning -centered model for managing interactions in the continuing qualification of pedagogical specialists is constituted, taking into account the dynamics in educational policies and practices in basic training and in continuing qualification in the context of transformational aspects for lifelong learning.

The levels of conceptual-technological multimodal meaning are operationalized - a centered model for educational interactions in the conditions of continuing qualification of pedagogical specialists;

The permanent support of pedagogical specialists for reflexive rethinking of their professional role and motivation towards (self) development in a continuum is conceptually grounded and technologized ;

synergistic focus of deepening the knowledge of pedagogical specialists (understanding the context), establishing metacommunicative channels for connection (metacognitive development), was approved .

5. Evaluation of publications on the dissertation work, citation by other authors.

Sofia Dermendzhieva has presented 14 publications, of which 9 are independent and 5 co-authored. 4 of the publications are in English, one in Russian, and the rest in Bulgarian. Publications are in peer-reviewed journals. No data for publications in refereed articles on the Web of Science or Scopus.

No citations noted.

6. Abstract

The abstract was developed according to the requirements of the Regulations for the Development of the Academic Staff of Thrace University and accurately reflects the main results obtained in the dissertation research.

7. Questions

One of the conclusions in the research is that " education everything needs from urgent internal transformation " (p. 59) both at national and European level. What do you think is the direction of this transformation?

How will the model proposed by you affect practice in the processes of qualification of pedagogical specialists ?

What do you think needs to change in national policy and legislation for effective qualification of pedagogical specialists?

8. Conclusion

The dissertation contains a sufficient amount of scientific-theoretical and applied research and relevant results, which represent a contribution to pedagogy and meet the requirements of the ZRASRB, the Regulations for the Implementation of the ZRASRB and the Regulations for the Development of the Academic Staff of Thrace University.

Based on the mentioned merits of the dissertation work and Sofia 's indisputable scientific and applied contributions Dermendzhieva for the dissertation work "Application of the research approach to increase the quality in the academic training of student teachers", presented in this dissertation work, abstract, achieved results and contributions, I propose to the honorable scientific jury *to award the scientific degree "Doctor of Sciences"* in scientific specialty Theory of education and didactics, professional direction 1.2. Pedagogy, in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences of Sofia Hristova Dermendzhieva .

30. 09. 2023
Stara Zagora

Prepared the opinion:
Prof. Dr. Galya Kozuharova

